

TISZAVIDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

FLŐFIZETÉSI ÁR:
A „KARVALY” című havi melléklettel együtt.)
Egész évre 4 frt — kr. Negyedévre 1 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr. Egyes szám ára 10 kr.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket a kiadóhivatal jutányos áron vesz fel.

Felelős szerkesztő és kiadó:
SZILBER JÁNOS.

SZERKESZTŐSÉG:
Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
KIADÓHIVATAL:
Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizetéseket, hirdetményeket intézendők.

Magyar társadalom.

Magyarországot társadalma tette azzá, a mi. Az tette állammá is. A magyar állam nyelvének és irodalmának renaissance a múlt század végén nem a kormánytól, hanem ennek ellenére a fölébred magyar társadalomból indult ki, melynek mozgalmá azután elhatott a törvényhozás termébe. — Tudjuk azonban nagyon jól, hogy az alkotmányos törvényalkotás igazi korszakáig, a mikor valóban mind a két tényező vagyis a törvényhozás és a korona egyetértő akarata biztosította a szentesített törvények végrehajtását, tehát 1867-ig összes törvényeink vagy örökre, vagy jó időnkig jámbor óhajtások maradtak. Hiszen törvényeink határozmányainak titkos kijátszása szülte a forradalmat és a szabadságharcot. A szabadságharc után könnyen végelgyöngülésbe eshettünk volna, ha nem önt az országba új, egészséges vért az ellenálló képességű társadalom. A politikai kormányzat szuronyos hatalma nem birt a társadalom erejével.

A magyar társadalomnak tehát nagy feladata, örök hivatása van. Nem szünt az meg ma sem, sőt talán még nagyobb követelményekkel áll szemben, mint az előtt. Sajátságos államjogi helyzetünk és nemzetiségi viszonyainknál fogva a hivatalos Magyarország kénytelen szemlesütve hallgatni és tétlenkedni ott, a hol más országokban az állami erő

vág új csatornákat a nemzeti élet duzzadó folyamának.

Mindenesetre nagy baj ez, gátja nemzeti fejlődésünknek, jogos hatalmunk megerősödésének: de a helyzetet nem változtathatjuk meg. Számolnunk kell az akadályokkal s igyekeznünk azok elhárításán. A míg ez meg nem történt, addig nem érezhetjük és nem vallhatjuk magunkat egységes és erős Magyarországnak. Törvény és alkotmány szerint meg lesz a magyar nemzet, de a valóságban gyöngye és töredékes marad.

A magyar társadalom munkájára vár a csorbaságok kitöltése és elegygetése.

Most, ezredéves fennállásunk nagy ünnepkor nemcsak jogosult, de szükséges is a kérdés: akarjuk-e megalakítani az egységes, erős Magyarországot? Akarja-e elvállalni továbbra is a magyar társadalom azt a dicső munkát, melyet száz évvel ezelőtt megkezdett, mely ötven évvel ezelőtt a diadal fellobbanásának fényében bámulatba ejtette Európát, melynek eredményét nem birta semmifele zsarnokság és intrika megsemmisíteni, hanem átszarmazott reánk és élvezzük gazdagságát. De sajnosan érezzük tökéletlenségeit is. Azért kell újra meg újra felhívunk a magyar társadalmat: jer és munkálj tovább, biztosítsd maradékaidnak a szépen indult vetés gyümölcsét.

Ámde megdöbbenő, aggasztó jelenségek tárulnak elénk. Midőn az ezredéves ünnepen karöltve kellene a nemzeti oltár elé vonulnia mindenkinek, a ki Magyarországon hazáját szereti és imádja, a kinek szent kötelessége hazájának javán dolgozni, erejét növelni, a kinek tudatában kell élnie, hogy ezen a földön, magyar földön csak egy nemzetnek, a magyarnak van isteni rendeltetése, politikai küldetése, történelmi látjoga és természetes jövője: belső viszályt, fenekedést, osztály- és felekezeti harcot látunk járványnyá növekedni. A mindent egyesítő hazaszeretet nemes, közös érzése helyett nem csak szórványosan, de sűrűn látjuk megnyilatkozni az egyéni gyűlölséget. Mintha megújulna a százados átok: midőn magasra tört nemzeti életünk fája, akkor törli le koronáját a vihar, vagy akkor örli meg összetartó rostjait a belső korhadás férgje. Történetünk lépten-nyomon e gyászos képekkel rettent bennünket. Így lenne ma is?

Hiába lett volna az új erőre kapott Magyarország küzdelme, szenvedése, fáradsága, százak és százak vértanúsága és megdicsőülése? Oly sokan vagyunk már, hogy egymás ellen fordulhatunk s kész prédául dobhatjuk saját magunkat a ránk leső fondor ellenségeknek?

A kik nem hatalmat, jogot, vagyont

A TISZAVIDEK TÁRCZAJA.

Két hónapig fogságban a gorillánál.

Francziából: MATILD.
(Folytatás és vége.)

— Ezen bestiák úgy fecsegték az ő módjukon egymással akár csak az emberek.

Perem hamar véget ért s ítéletem kimondatott.

Mint látszott Barabás vette át a végrehajtói tisztséget. Minden teketória nélkül nyakon ragadott, fejemet két lába közé szorítva, elkezdte hajamat, minden fogásra egy marékka, — kitépni; a gaz-kópé csodálatos ügyességet tanusított e kinzásbau.

Hogy a helyzet nem volt kedvemre való azt elhiheti. Végre abba hagyta Barabás e kinzásomat; megragadta széles kezeivel lábaimat s elkezdett körül forgatni a levegőben, valószínűleg azon szándékkal, hogy fejemet valamely sziklához paskolja.

Én ordítottam oly hangokat hallatva mint a páva, a mint közeledni láttam a kritikus pillanatot, mely megmutassa, hogy van-e agyvelő a koponyában vagy nincs.

Ekkor egy fiatal nőtény gorilla, egy valószínű angyal uram, az igaz, hogy szörnyű csunya volt, de én mégis azt mondom, hogy valószínű angyal — egy jel által pa-

rancsot adott kinzómuak, Barabásnak, hogy a kinzást hagyja abba. Hőhőrom ugyan hatalmasan protestált ellene, de végre engedett a parancsnak.

Igy legalább e pillanatban meátve voltam minden nagyobb bajtól, kivéven, hogy az önkéntelen torna, a halál forgás közben, nem különben a sok haj kitépés következtében fejem iszonyuan fájt.

A szép Sarolta, — így kereszteltem el nem sokára a hála érzettől elragadtatva megszabadító nőt, — ki e vad állatok királynőjeként szerepelt. Egy intésére valamennyien alázatosan visszavonultak s egyedül hagytak bennünket.

Eltelve a háláérettől megragadtam szőrös kacsóját s ajkamhoz szorítottam. Érző szívemnek e jele annyira meghatotta, hogy szemem megnedvesedett s közel állt a síráshoz. Higyje el uram, hogy láttam néket, kiknek arczaleta több állatiasságot fejezett ki, mint e majom királyné-é; ellenkezőleg ennek szeméből angyi jóság, szelidség és becsületesség látszott ki, hogy jelenlétében még csak el sem mertem magamat káromkodni.

Az én királyném lábaimhoz telepedett s kókus-diókat tört fel számomra, örülni

látszot azon, hogy én azokat elfogyasztottam.

A szegény makacs uáthában szenvedett s szörnyen köhögött. Feltettem magamban, hogy eynhülést fogok számára szerezni. Vadásztáskámból gummit vettem elő, melyet magam gyűjtöttem és egy thea-főzöt, melyen kalandozásaim és vadászataim alkalmával kávémat szoktam elkészteni, tüzet gyújtottam s hozzáfogtam a dologhoz. A gorillák nem minden nyugtalanság nélkül nézték készülődésemet. Barabás urfi egy tüzes üszköt akart megfogni, de a többi gyönyörűségére megégette ujjait, a miért egy adáz pillantást vetett felém, melyre én egy arczfintorítással feleltem; mi nem egyet a bandából részemre hódított.

Az italt megittam Saroltával s ő könyebbülést érzett utána, azért aztán még nagyobb vonzalommal viseltetett irántam.

De hát nem akarok fogságom részleteibe bocsátkozni, csak röviden megemlíteni azt a mi megszabadulásomra vonatkozik.

Napok jöttek és multak a nélkül, hogy valamit változtattak volna sorsomon. Nagyon szigoruan őriztek. Ha panaszkodtam miatta Saroltának, úgy oly szomoruan nézett reám, mintha mondani akarta volna: „Hálátlan, hát el akarsz hagyni?” Ezt gondolni, bádarság tölem, de tekintete mindig úgy meg

akarnak osztani velünk, mert hiszen részesedtek benne, s ha nem részesedhetnek mindig becsülettel, de ki akarnának fosztani, ki akarnának szorítani bennünket, kiüzni saját otthonunkból, városunkból.

Hihetetlen, hogy a magyar társadalom, mely fenntartója és fölemelője volt hazájának, észre nem térve az utolsó napokban. Hogy ne kívánna önmaga erejével kiirtani sebeit, melyek remélhetőleg csak időleges természetű kelevények, még nem mérgezték meg az egész szervezetet, de alkalmasak rá, hogy megmérgezzék, tönkre tegyék.

A különböző érdekharcz mellett egy más nagy betegsége is van a mai társadalomnak, mely azonban közös baj más nemzetekkel; noha egyikben sem tehet annyi kárt, mint a miénkben, hol a társadalomnak még nincs meg az egységes nemzeti jellege. Ez a századvégi betegség, minden ideális törekvés fitymálása, elvetése, kizárólag a érdek hajhászása, anyagi előny végcéljával, bárminő uton, még bűnös uton is.

Az egyéni képességnek meg nem felelő, soha ki nem elégíthető vágy tolakodó előrenyomulása egyfelől, a vagyontalan, ugynevezett kis emberek nyomása más felől. Ez a mai állapotok kórsága. Az első maga után vonja a számos visszaélést, erőszakosságot, csalást, gyilkosságot és öngyilkosságot, melyeknek felsorolásától csak úgy hemzsegnek a lapok mindennap, s melyek meglazítják, sőt megsemmisítik az embereknek egymás iránt való bizalmát, fölkeltik féltékenységét, irigységét, undorodását embertársaitól és végre a maga életétől, a másik fenyegető rémet szült, a szocializmust, mely már gyökerében támadja meg a mai társadalmat, még pedig nem a bűnöst, hanem azt is, mely tudna és tud egységes lenni, utópiát irt zászlajára, a kommunizmust, melyet ugyan soha nem fog tudni megvalósítani, de vele elámitja a bajokba döntött, visszaélő, telhetetlen töke által

hatott, hogy csak mindig nagyobb buzgalommal készítettem a gyógy-italt számára melynek édesítésére egy vad cukornádhoz hasonló, növény nedvét használtam. Szerencsétlenségemre azonban szerem nem használt betegsége és gyöngesége napról napra fokozódott. Őn nem tudja azt elképzelni, mennyire megörvendeztettem, ha karomat nyujtva támogattam a járásban.

Egy napon mozdulatlanul fekve találtuk, úgy látszott mintha elérkezett volna az utolsó pillanata.

Tüstént eljött Barabás a gaz-kópé, a királyné-jogos utóda, fog-vicsorgatva nekem rontott, nyakamnál fogva megragadott s kezdte a torkomat teljes erővel összeszorítani. Kiáltásom fölébresztette Saroltát halálos zsidbadságából; felugrott, haragosan Barabásra támadt, de ez jónak látta rohamlépéssel eltakarodni.

„Látod, mondám Saroltának, hogy mi vár reám, ha egyszer megszünsz élni.“

Fejét rázta; de a mint észrevette, hogy e gondolat folyton kinez; elszaladt egy fa odúhoz, melyből egy kést vett elő, melyet tőlem több más aprósággal együtt elvettek. Vissza adta nekem azt hitte, hogy megnyugtatt vele.

nyomott proletariátust, melynek nem kell többé sem Isten, sem haza, csak osztozkodás.

Óriási megpróbáltatás előtt áll a magyar társadalom.

Ki mutatja meg neki a herculesi utat, ha magának nincs ereje, hogy azt kövesse?

Csak egy egyetlen jelszót kellene felkapni: erős magyar társadalom! Ennek megértése és hűséges végrehajtása nem engedné felülkerekedni a szétzüllésre vívő aprólékos, csuf és veszedelmes külön érdekeket. Ebben a törekvésben ki van kötve minden a mi a magyar társadalmat megtisztíthatja, megdicsőítheti: arkölcsöség, hazafiság, emberszeretet, minden.

Ha nem bírjuk felfogni a czélt, ha nem tudjuk alárendelni rossz hajlandóságainkat a legszentebb közérdek, a haza boldogsága követelésének: vajjon mit és miért ünneplünk akkor a két ezerezer választó vonalán?

Dr. Sziklay János.

Az új kereskedelmi- és iparkamara megalakulása.

— Saját tudósítónktól. —

Szeged, 1896. február 10.

Befejezték végre a szegedi kereskedelmi- és iparkamara egész kerületében a kültag választásokat és a központi bizottság elnökéhez Rainer József főkapitányhoz tegnap érkezett be az utolsó választási jegyzőkönyv úgy, hogy most már kitűzhetette a határidőt az alakuló ülésre.

Megválasztották a kamarába *beltagokul*:

Kereskedelmi osztály: Csányi János, Eisenstädter Nándor, id. Gál Ferencz, Gál Kálmán, Grasselly László, Horváth Lajos, May R. Miksa, Milkó Jakab, Prosznitz Vilmos, Szarvady Lajos, Tóth Péter, Weiner Miksa, Wagner Gusztáv, Vass Károly, Várnai Lipót, Winkler Mór.

Ipar osztály: Átok István, Balogh Ferencz, Bába Sándor, Császár József, id. Gál Ferencz, Juranovits Ferencz, Kass János,

Végre eljött az a nap, a midőn sikeres szabaduláshoz remélhettem. A gorillák ugyanis a tengerparthoz közeledtek, hogy egy csiga fajt, melyet szerettek, gyűjtsenek. Ekkor ott láttam horgonyozni, mintegy mértföldnyire a nyílt tengeren hajónkat, a „Belle-Charlette“-t.

Midőn eljött az este és besötétedett, felemelkedtem oly lassan, a mint csak lehetett; fő ellenségem Barabás, kinek az éjjel örködni kellett, szerencsémre elaludt; ez volt az egyedüli örömem a mit nekem okozott. Négy kéz-láb másztam előre a mig elértem a tengert s az örjögéssel határos örömmel ugrottam a hullámok közé. Rövid idő alatt elértem a hajót.

Mialatt társaimnak, kik szerencsés visszajövetelem fölött rendkívül örültek, kalandomat elbeszéltem, egy átható kiáltást hallottam a part felől.

„Aha, mondám magamban, a gaz kopé Barabás észrevette szökésemet.“

Midőn amaz irányba néztem, hol Barabás aludt, egy fekete alázat láttam felénk uszni; megismertem az én gorillámat. Főháborodva az ő merészségén felkaptam a fegyveremet és a mint a gaz lator már csak néhány kar hossznyira volt a hajótól elsütött em.

Kun Bertalan, Lábdy Antal, Lichtenberg Mór, Popper L. Mór, Porgesz Henrik, Pósz Alajos, Rainer Károly, Rainer Ferencz, Schütz János.

A kamara *kültagjai*:

H.-M.-Vásárhelyről: Bauer Gyula, Beregi Lajos, Feiner Mór, Horemusz István. — *Szentesről*: Sonnenfeld Sámuel, Kanász Nagy Andai. — *Csongrádról*: Rosenberg Ede, Fekete Lajos. — *Apatinból*: ifj. Bekker Ferencz, Krieg Béla. — *Bajáról*: Drescher Gyula, Lukács Gyula, Hunyady Antal, Mikolics Ignác. — *Kuláról*: Scheider Vilmos, Vighardt Ede. — *Palánkról*: Michels Károly, Kristófek József. — *Szabadkáról*: Ohrmann Kálmán, Krizmanits János, Lendvay Antal, Pausits János. — *Ujvidékről*: Adamovits Sándor, Fischer Bernáth, Brunner Ede, Menráth József. — *Zentáról*: Deutsch Lajos, Kovácsévics József. — *Zomborból*: Bikár Simon, Heindlhoffer Róbert, Ulrich Vincze, Pekánovits András.

Rainer József központi bizottsági elnök az összes megválasztott tagokat f. évi február 16-án d. e. 11 órára hivta össze elnökválasztás céljából. Ennek az ülésnek egyedüli tárgya a kamarai elnök és a két osztály elnök megválasztása lesz és csak miután a kereskedelemügyi miniszter megerősíti a választási elnököt, következik majd a tulajdonképeni alakuló ülés, melyen a központi bizottság elnöke a régi kamara összes értékeit átadja az újonnan alakult kamarának.

E második és tulajdonképeni alakuló ülés körülbelül márczius közepére esik és azt mindjárt követni fogja az új kamara első érdemleges ülése is, melyen a fontos ügyek egész sorozata kerül tárgyalás alá.

Ujdonságok.

— A községi közgyűlésből. Mint lapunk múlt számában jeleztük a hó 12-én rendezett közgyűlés tartatott. A 14 pontból álló tárgysorozatot képviselő testületünk a szokott nyugodtsággal tárgyalta le. Sajaúlattal vette a közgyűlés tudomásul Szvoboda Ferencz iskolaszéki elnök átiratát mely szerint a közgyűlést arról értesíti, hogy az iskolaszéknek az iskolák államosítása iránti kérvényét a nagym. m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium elutasította. Így tehát, továbbra is 125%-os

O most biztosan talált fegyverem. Azonban a halálosan talált gorilla folytatta az uszást s mindenáron közeledni igyekezett Midőn a hajót elérte utolsó erejével kiemelkedett a vízből és egy fényes tárgyat dobott a hajóra, melyet rögtön felismertem. Egy ezüst csat volt, horgonyt ábrázolva, melyet a majmok tőlem elloptak.

„Teremtette! mondám egészen meglepetve a tárgy visszaadása által, mit jelent sen ez? Lehetséges-e. Te vagy Sarolta? — kiálték a halállal küzdő állatnak.“

Igen Sarolta volt ez uram; egy gyöngő fájdalmas hang rögtön meggyőzött róla.

Egy szökéssel a hullámok közt voltam megragadtam egyik lábát, nem, karját, mert mondhatom, hogy e hűséges állat fölötte állt a többi majmoknak. Két havi fogságom alatt láttam nem egyszer, a mint nem csupán ösztörszerűleg, hanem öntudatosan cselekedett.

Vele együtt felvontak a hajóra. Késő volt! A szegény Saroltának vége volt, elvérzett, golyom mellébe furodott. Kezemet erősen fogva, tekintetét felém fordítva mult ki. Nem birtam magamat visszatartoztatni megsirattam úgy mint egy gyermek.

És-nem nem neveltség? — még mos is bänkódom érte!

pótadóval leszünk megterhelve, melyből körülbelül 30%-ék tanügyi czélokra lesz fordítva.

— **Az idej fősorozás.** A 46. gyalogezred parancsnoksága értesítette a körzetéhez tartozó járások fejét a megtartandó sorozás határnapjairól. E szerint Csongrádon a fősorozás márczius hó 7, 9, 10 és 11-én fog megtartatni. A f. évi ujonczállításra az 1875, 74 és 73-ik években született hadkötelesek vannak felhiva. A sorozás a következő sorrendben fog megtartatni: Márczius hó 7-ik napján megjelennek a Csany és Tömörkény községek I-só, II-ik és III-ik korosztályu hadkötelesei, szám szerint 103-an és Csongrád község I-só korosztályu hadkötelesei 80 sorszámig. Márczius 9-én Csongrád község I-só korosztályu hadkötelesei jelennek meg, folytatólag a 81-ik sorszámig kezdődőleg végig. Márczius 10-én a csongrádi II-ik korosztályuak, 11-én pedig ugyancsak a csongrádi III-ik korosztálybeliek fognak a bizottság elé állittatni.

— **A Tiszáról.** A Tisza ugylátszik állandóad apad. Az apadás következtében partra jutott jégtáblák mintegy ölnyi magasságban hevernek a partokon. A víz több helyen oly sekély, hogy a jég a Tisza fenéken nyugszik. A sebesebb folyásu részeken, de különösen az átvágatokon, hol a víz fogyás igen sebes végkép, elveszett a vastag jégkéreg s a szellő vígan ringatja a víz sima tükkrét.

— **A városi számtiszti állás** még mindig betöltetlenül áll. Pedig a jövő hét folyamán már a számtisztnak a vendéglőket, kocszmákat és kereskedéseket össze kellene járni, hogy a mértékitelesítést fogantossithassa. Mivel Tóth József s. jegyző erre már nem hivatott. Tudomásunk szerint még ma is Tóth József végzi a számtiszti teendőket, egy napi díjas pedig a segédjegyzői teendőket. Ideje volna, ha előljáróságunk ezen viszás állapotoknak a számtiszti állás betöltésével mielőbb véget vetne.

— **Az új kaszinó.** Mídon az ujonnan épült helyiség elkészült s a kaszinó abba átköltözött, azt hittük, hogy itt — nem néhai Budai pohár-köszöntőit lesz szerencsénk hallani — ez lesz városunkban az egyedüli szórakozó hely, hol irodalmi színvonalon álló társalgási nyelv fog meghonosittatni, csalódtunk, mélyen csalódtunk, a kaszinó nem az általunk remélt művelt társalgási helylyé, hanem állandó botrányok színhelyévé nőte ki magát. Alig pár napja, hogy az egyik botrány hajhászó vég bucsut vett a kaszinótól s ez ügy még befejezést sem nyert, már is másik ily forma kinövéseiről értesítik lapunkat. Mivel azonban ártatlan tréfának a szüleménye az egész affair, nem tartjuk helyén valónak, hogy e miatt egyeseket a nyilvánosság elé állítsunk.

— **Országos vásár.** Országos vásáruk folyó hó 29-én veszi kezdetét a barom vásárral, míg az aprólekos, kirakodó vásár márczius hó 1-én (vasárnap) fog megtartatni.

— **Változás a helyi csendőr őrsön.** A szegeden állomásozó csendőrparancsnokság Bogdán Józsefet a csongrádi csendőr őrsparancsnokát Temesre helyezte át, helyére Hambaur János csendőr őrsparancsnokot rendelte ki Temesről.

— **Társulati disz-gyűlés.** Hogy közönségünk nem idegenkedik a társulástól ezt látszik igazolni a gomba módra szaporodó különféle társulatok száma. A legújabb felállt társulat: „Csozsmók Társulat” czímmel alakult meg, melynek intenczióját eléggé regisztrálja a társulat helyesen meg választott czime. A társulat már megkezdte működését, mivel az elnök, a társulat tagjait e célra nyomott meghívókkal hivta össze e hó 17-ére, a „Magyar Király” szállóban tartandó társulati disz-gyűlésre.

— **Állatsereglet.** Az állatsereglet tulajdonosa újabb meg újabb változatos műsorral lepi meg közönségünket. Az elmúlt esütörtökön a medvék és hiénnak ketrecében borotválta meg egyik helybeli borbély a sereglet József nevű szelidítőjét. A mai napon d. u 4 órakor — leszállított árak mellett — újból nagy medvebirkozás fog tartatni, a közönség közkívánatára.

— **Szaszkó Róza,** 60 év körüli szegénysorsu asszony e hó 15-én d. u. a „Cs. és V.” takarékpenztár bejártatnál szédülés következtében összerogyott. A szegény agg mintegy teljes órán át vonaglott a fagyos földön, míg végre a rendőrség közbenjárásával beszállították a kórházba.

— **Elviszik a dorosmai méntelepet.** Kun-Dorosma két dologról nevezetes. A szélmalomról, a mely nem forog a uóta szerint és a méntelep jéről, a mely tűzveszélyben van a sok nádas ház között s a melyet ezért a méntelep parancsnoksága el akar helyezettetni. Az elhelyeztetés híre eljutott Szeged tanácsához is, a melynek László Gyula tanácsnok javaslatot tett, hogy átiratban kérdezze meg a méntelep parancsnokságát, igaz-e az a hír, hogy Dorosmáról el szándékoznak vitetni a méntelepet s ha való a hír, milyen helyre tartanak igényt.

— **Bálak.** Lapunk mult számában jeleztük a farsang utolsó napjaiban tartandó jobb táncvigalmak sorozatát, ez alkalommal csupán azon nemes és önzetlen törekvésre kívánunk rámutatni, melyet ifjuságunk meg nem szünő buzgalommal teljesít. *Iparos ifjuságunk e hó 17-én tartandó álarcos táncvigalma* sikerének biztosítása érdemében, nem csak hogy fáradságot nem kimél, de anyagi áldozattól sem retten vissza, mit eléggé igazol azon körülmény, hogy nagyobb összegű verseny-díjakat tűzött ki az állarczosok részére, minek kiosztását a kebelükből alakult juryk fogják az arra érdemes álarczosoknak kiosztani. — Tűzoltó-egyletünk ugyancsak e hó 17-én rendezi álarczos táncvigalmát, mely alkalommal az álarczosok közt szintén nagyobb verseny-díjakat fog az egyesület kiosztani. — Mult számunkban közölt báli tájékoztató újdonságunkat (az utóbb nyert értesülésünk alapján) a következőkkel egészítjük ki: A „Pannónia” szállóban e hó 16-án „gazda-bál” rendeztetik. Ugyancsak e hó 23-án, a helybeli cigányzenekarok a „Pannónia” szállóban *cigánybál*at rendeznek.

— **Szerencsétlenül járt állatszeldítő.** Koczka Antal állatseregleténél alkalmazott József nevű állatszeldítőnek a sereglet egyik ordasa f. hó 15-én *bal kezének mutató ujját az első izületig* — szelidítés közben — *le harapta.* A sérült állatszeldítő a harapás miatt mit sem látszik szenvedni, s az ordas által leharapott ujj részét zsebében hordja, azt humoros megjegyzésekkel kísérve mutogatja.

— **Királyi váróterem Kisteleken.** Az ezredév pusztaszeri ünnepeire leránduló magas személyiségeknek a fogadtatására a kisteleki vasuti állomás nagyobb szabásu renováláson megy keresztül. Az egész állomás kibővítették, lesz két I. osztályu váróterem és egy királyi váróterem fényes berendezéssel; a folyosó és a terraszdolomittal lesz leburkolva s kívül az állomás előtti tér parkirozva és virágos kertté fog alakittatni.

— **Huszonkét személyvonat naponként.** A milleniumi kiállítás és ünnepek alkalomból előreláthatólag megnövekvő élénk személyforgalomra tekintettel a m. kir. államasutak balparti üzletvezetősége Budapest és Szeged között május elsejétől a most naponként közlekedő 15 személyvonat helyett új beosztással naponként huszonkét (22) személyvonat fog közlekedésre berendezni. Az új (milleniumi) menetrend tervét az üzletvezetőség már elkészítette.

— **Új hid a Tiszán.** A szentesi határban nagy erővel alakítják át a védgátat kocsuittá, mely arra a feltevésre ad alkalmat, hogy az új tiszai hid a 84-es számú átmetszésen épül majd.

— **A zónatarifa megdrágítása ellen** nagyobb szabásu mozgalom készül a vidéki kereskedelmi- és iparkamarák körében. Az az ugynevezett reform, mely a kereskedelemügyi miniszter elhatározása következtében

márczius elején életbe lép, súlyosan érinti a nagyobb vidéki városok érdekeit, mert megnehezíti az erősebb vidéki központok létesítésére irányuló törekvések érvényesülését. A szomszédos forgalom megdrágítása a legnagyobb sérelmet képezi, mert forgalmi és egyéb szempontokból egyaránt káros.

— **Örömmel tapasztaljuk,** hogy Ungváry László 121 holdas czeglédi gyümölcsfa-iskola telepe nemcsak a hazában vált mindenki előtt ismeretessé, hanem most már szivesen keresik azt fel Románia, Bosznia, Hercegovina, Galiczia s főleg Ausztriától is a rendelők. És hogy a kényesebb ízű külföldiek, mint vannak az Ungvárytól szállított csemétékkel megelégedve, arra nézve többek közt szolgáljon tájékoztatóul **Umlauf csász. és kir. udvari kert igazgató** (Bécs-Schönbrunn) alábbkövetkező eredeti levele: „Különös örömmre válik Önt értesítenem, hogy ideküldött csemétéi kifogástalanok és valóban szépek. Én csak elismeréssel nyilatkozhatom az ilyen kitünő minőségű anyag előállításáért és ezennel felkeresem Önt, hogy hasonló kifogástalan minőségben az itt leirandókat küldeni sziveskedjék.” **Umlauf cs. és k. udvari kert igazgató** (Bécs-Schönbrunn.)

Foulard-selymeket 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, stb. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg-selymet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal stb. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küld: **HENNEBERG G.** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlaponkra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Irodalom.

Az ezredéves Magyarország és a milleniumi kiállítás című Laurenc Gyula kiadásában megjelenő mű 4-ik füzeté képeinek sorozatát a Szabadság-szobor remek kivitelű s a főváros egyik legszébb nevezetességének bemutatásával nyitja meg. Már az első füzet megjelenése alkalmából elmondottuk véleményeinket e minden tekintetben sikerült s igazán hűzágpótló munkáról, s minden füzet tartalma csak arról győződött meg, hogy e mű kiadói nem kimélnék áldozatot, hogy a legszebbet, a legtökéletesebbet nyujtsák. Dacára actualis jelentőségének, e diszmű maradandó irodalmi becső elvitázzhatatlan. Rövid négy nyelvű szöveg magyarázata tiszta hazafias szellemtől van áthatva s hivatva van a külföld helytelen felfogását hazánkról minden tekintetben megváltoztatni. A kiállítás építkezések közül az iparcsarnok, az egészségügyi csarnok és a történelmi főcsoport román stílus részlete zárja be a minden tekintetben sikerült füzet tartalmát. A mű előfizetői, kik mind a 12 füzet birtokában lesznek és kik minden egyes füzethez mellékelt szelvények által biztosított utazási és ellátási kedvezményeket a kiállítás látogatására nem veszik igénybe teljesen díjtalanul kapják az Ezredéves orsz. kiállítás nagy színnyomatu panorámájának képét, melyet az ismert tájképfestő Heyer Arthur készített el. Kapható minden budapesti és vidéki könyvkereskedésben: megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, Teréz-körút 38. félemelet (Kunusy Vilmos és fia műintézetében.) Az Ezredéves Magyarország és a milleniumi kiállítás egyes füzetekének ára 40 kr., tehát az egész, 12 füzetből álló diszmű csak 4 frt 80 krba kerül.

Közgazdaság.

Hogyan készítünk trágyának való csontlisztet. A gyümölcsfák trágyázásához szükséges és meglehetősen drága csont lisztet minden gyümölcsfa tenyésztő maga készítheti magának olcsón s a mellett legalább bizonyos lehet a felől, hogy valódi csontlisztje van és nem valami hamisitvány, a milyennel nem egyszer szedik rá a vevőket. A készitési mód olyan egyszerű, a milyen csak lehet. Gyűjtsük össze a csontokat s tegyük valami öreg hordóba, vagy kádba s keverjük rétegenként marómésszel és fahamuval egyenlően úgy, hogy 1 centiméteres vastag csont forgásra, vagy összetört csontra 1 czm. vastagon fahamu, erre pedig 1 czm. marómész jusson. Ennél

a keveréknél meg van azaz előny is, hogy a fák a szükséges foszforsavval egyuttal a szükséges kálit és meszet is megkapják. Az ily módon készített csontliszt 2-3 hó múlva már használható s minden gyümölcsfánál kitünő hatásának fog bizonyulni.

Magyarország áru-forgalma 1895-ben. Az országos statisztikai hivatal ezuttal dicséretes szorgalommal már január hó végén becsajította a közönség használatára a múlt évre vonatkozó összes áru-forgalmat. Ez összeállításból kitünik, hogy a múlt év folyamán 284,052 darab és 34 101,541 métermázsas áru érkezett az országba; kivettek pedig ugyan ezen időszak alatt 3 816,165 darab és 42 142,462 métermázsas árucikket. A legfontosabb behozatali cikkek voltak a fa és szén, gabona, élő állatok és a különféle iparcikkek. A kivitelre jutott áruk között első helyet foglalnak a gabona, liszt, élő állatok, cukor főzelék és gyümölcsfélék.

C S A R N O K.

Az ezredéves ünnepély.

Ezer évnek dicsőséges multját ünnepli meg hazánk.

Sok viszontagságon ment keresztül a magyar nemzet, míg ezen idő eltelt, de mindig nagy s megsemmisíthetlen volt, mert habár sokféle és erős fegyverrel küzdöttek ellene ellenségei, még is legyőzni nem voltak képesek.

A magyar mindig csak egy fegyverrel, a jog és igazság fegyverével küzdött melylyel aztán győzött is.

Ezt bármint akarták is, a magyar nemzet ellenesei megtörni, nem sikerült nekik, mert az elkésedett küzdelemben, bár milyen végzetesnek tünt is fel, az igazság győzött.

Nincs is nemzet, mely oly kitartóan küzdött hazájáért ezer éven keresztül, mint a magyar, s ez diadalát ünnepli most az 1896-dik esztendővel.

Dicső ünnepe ez a magyarnak, mert sok vérenek áldozatán és nagy munkával jutott el odáig, hogy ma már a magyar nemzet az európai nagy kultur nemzetek között is az elsők között foglal helyet.

Olyan dicső és nagy ünnepet kell tehát ez évfordulóból alkotni, hogy az maradandó emlékünek bizonyuljon be.

Ez ünnepélytől egyetlen egy magyarnak sem szabad hiányoznia; ott kell lennie, a legelső magyar embernek: a királynak, a ki fényvel, pompával igazolást nyújt az iránt, hogy a magyar haza a multnak dicső-

ségét hirdeti az ezer év s zálogolást ad az iránt, hogy a jövő, a mult napok magasztaló munkáját fokozni lesz képes odáig, hogy a kultur nemzetek legelsőbbjei közé soroltassék a magyar nemzet.

Nem is habozunk ez iránt ígéretet tenni, hogy ez így lesz, mert mindannyian egy szívvel, egy lélekkel, oda-adó fáradsággal és munkával, hazánknak csak dicsőséget óhajtunk szerezni.

A magyarnak büszkesége közé tartozik eme elhatározás, melyet másként nem is képzelhet el, hiszen, ha ez így volna, akkor meghazottolná a multnak nagy törekvéseit és tetteit.

A mi szégyenünkre válnék, ha a jövőben is nem oly kitartóan, oly odaadással munkálunk tovább, mint ama őseink, kik meg szereztek e hazát.

A jövőben még mindig nagy munka vár reánk, mert hány drága gyöngye van még hazánk földjének, mely el van rejtve, hogy munka árán azt felkeressük.

Nem lehet, hogy idegen keresse föl, mint ragyog a kincs, melyet ki kell emelnünk a föld gyomrából.

Nem ez, nem lehet, magunknak kell ezt megtennünk, mert van hozzá képességünk.

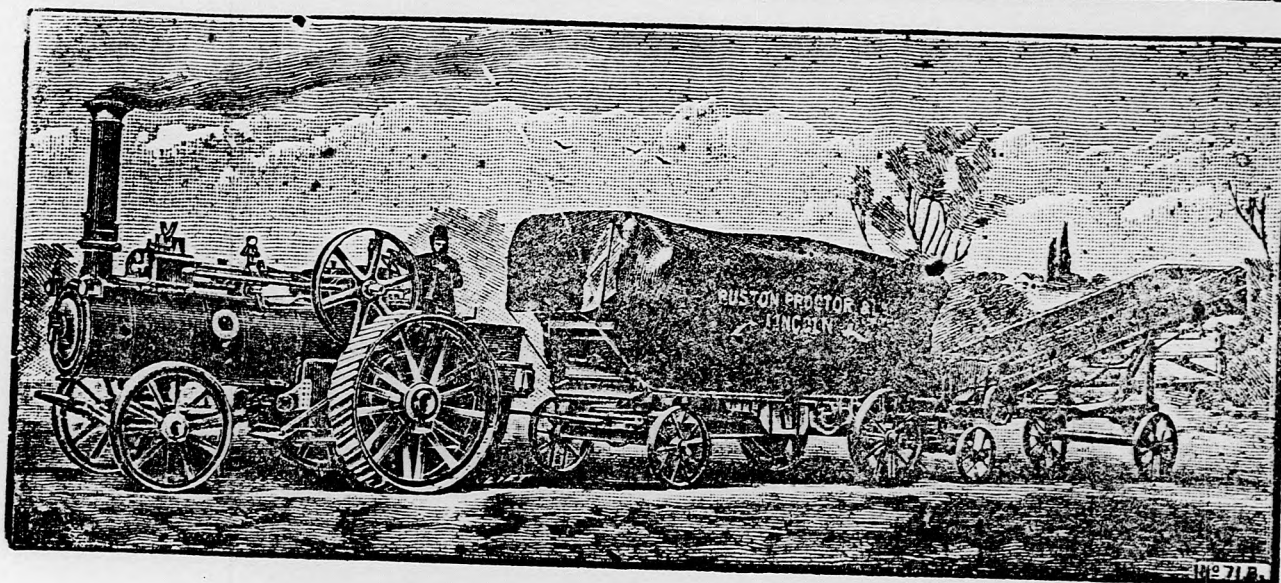
Okos és józan gondolkodásu a magyar nemzet, csak alkalmat és tért kell nyujtani tehetségének fejlesztéséhez.

És ehhez az ezredéves ünnepély, mely a „Milleniumi kiállítás“-sal, meg fogja adni a lökerőt, olyanná fog bebizonyulni ez, a minőnek elképzeljük, s mely az erők további megaczelosodásához bő anyagot fog szolgálni.

Igyekezzünk hát mindannyian, dúsgazdag és szegény egyaránt, ott lenni az ünnepélyen; vegyünk részt örömmel, bizodalommal benne s ismerjük meg önmagunkat és erőnket e killátással szemben, mely befogja bizonyítani erős jellemünket és bizodalmat fog kölcsönözni a jövő munkájával szemben. Ugy legyen!

X.

390 arany- és ezüst érem és diszoklevéllel kitüntetve!

RUSTON, PROCTOR & Co. Ltd

Lincolni (angol) gépgyár vezérképviselősegenel, BUDAPESTEN

kaphatók a legkitünőbb utolérhetlen szerkezetű angol

gőzmozgonyok és gőzcsepplők

és csakis itt kaphatók a világhírű szabadalmazott

Excenter gőzcsepplőgépek

könyöktengelyek nélkül, kettős tisztító szerkezettel, állitható osztályozó hengerrel. Ez idő szerint ezek a világ legjobb gőzcsepplői Kivánatra azonban szállíthatunk könyöktengelyes gőzcsepplőket is.

COMPOUND GŐZGÉPEK.

Ugyanitt rendelhetők meg a világhírű magánjáró gőzcsepplőgépek.

A jövő répe.

Nagy választék szalmakazalozók, járgányos csepplőgépek, borprések szőlőszűző gépek, széna gyűjtők, vetőgépek, tisztító rosták, kukoriczamorzsolók, szecsakavágók, arató és fűkaszalók konkolyválasztók, valamint minden gazdasági gépek s eszközökben és malomberendezésekben Árjegyzékkel és mindenemű szakbavágó felvilágosítással és tanácsal készséggel díjmentesen szolgálunk. Levelek czimzendők: RUSTON, PROCTOR & Co. Ltd vezérképviselősege Budapest, V., Lipót-körut 32 szám.

390 arany- és ezüstérem és diszoklevéllel kitüntetve!

Eladatik évente több mint 950 gőzcsepplő

A gyár alapítottott 1840-ben. — Allandian 2500 munkást foglalkoztat.

Üzlet megnyitás!

Vanszerencsém a t. közönség szives tudomására hozni miszerint a főtéren (Szelhoffer-féle házban)

MÉSZÁROS ÜZLETET nyitottam.

Üzletemet úgy rendeztem be, hogy a nyári meleg napok alatt is **friss, tiszta és tetszetős husneműeket** szolgálhassak ki.

Egyedüli törekvésem lesz, hogy lelkiismeretes kimérésem által, részemre a nagyközönség bizalmát megnyerjem.

Pártfogásért esd kiváló tisztelettel

POZSÁR ÁBEL,
mészáros.